

→ traure l'entrellat. Així, *atmòsfera*, *enfermer*, *manguera*, *toldo*, *sapo*, *xorra* o *xivar*, que apareixien en el *Diccionari ortogràfic i de pronunciació del valencià*, ara s'han eliminat del DNV. Al contrari, *tamany* ('grandària'), *tipo* o *tonto*, que no figuraven en el DOPV, ara s'incorporen al DNV. D'altra banda, les noves incorporacions castellanitzants ni tan sols es tracten amb una mínima coherència: s'inclou *alcançar*, però no *alcanç ni alcançable*; *desembarc* (per *desembarcament*), però no *embarc*; *desaigüe*, però no *aigüe*; *amanèixer* com a 'aparèixer, fer-se visible', però no com a 'clarejar, rompre el dia'; *disfrutar*, però no *disfrute*; *decimonònic* 'vuitcentista, antiquat', que no sabem si deriva d'un ordinal *decimonon* (de 'segle decimonon (?)') que el DNV no recull...

4. UNA OBRA ACADÈMICA ELABORADA AMB L'ESTIL MENYS ACADÈMIC: PARTICULARISME I COL·LOQUIALISME

Com ja s'ha vist, la confusió dels límits entre allò que és normatiu i allò que és viu i col·loquial esdevé insistent i mal resolta en el DNV. Però a banda d'això, hi ha un fet que impacta en una obra que es presenta explícitament com a normativa i acadèmica. Les obres "acadèmiques", pel fet de ser-ho, es presenten en un llenguatge culte i molt formal, fins i tot amb un punt d'elaboració literària i una aroma lleugerament arcaïtzant. En el DNV ocorre justament al contrari: reula cap a les posicions més col·loquials, no sols en la tria de les paraules que utilitza (o no utilitza), sinó en les opcions morfològiques i sintàctiques, on sol preferir o generalitzar les més informals i particularistes... segons la mateixa normativa de l'AVL!

És així que altres obres "normatives" de l'AVL, com ara, sobretot, la *Gramàtica normativa valenciana*, presenten prescripcions o recomanacions molt més generals, respectuoses i convergents amb

un model de llengua superdialectal i culte que no el que utilitza el DNV. Vegem-ho.

Respecte als demostratius, la *Gramàtica normativa valenciana* (GNV) diu (p. 132): "Tant les formes simples [*este, eixe...*] com les reforçades [*aquest, aqueix...*] són pròpies del valencià, i resulten igualment vàlides. En l'actualitat, les formes simples són generals en la llengua oral, i són majoritàries també en la ràdio, en la televisió [...]. Les formes reforçades s'usen de manera preferent en registres escrits d'àmbits com ara el literari o l'universitari". Hom diria que una obra "acadèmica" s'adscriu més a l'àmbit literari o universitari que no a l'oral o a la televisió. Però, mentre que en la GNV trobem usos dels demostratius reforçats (*aquest, aqueix*), en el DNV s'utilitza exclusivament *este* i *eixe*.

Igualment, la GNV afirma (p. 143): "El cardinal dos també admet variació de gènere en els registres formals: [...] *dos llibres* i *dues llibretes*". Encara que hem de suposar que un diccionari normatiu correspon a un registre formal, no hi ha ni un sol ús de *dues* en el DNV. Això mateix es pot dir de l'increment verbal *-eix* de *construeix* o *construïx*. Segons la GNV (p. 253-254), "l'increment [...] pot adoptar la vocal *i* o la vocal *e*" i "En la llengua escrita les formes anteriors [en *-ix*] alternen amb les formes en *-e* [*-eix*] en les persones 2, 3 i 6 del present d'indicatiu, pel fet que són les formes generals en la llengua antiga i en la resta de parlars de l'àmbit lingüístic: *2 serveixes, 3 serveix, 6 serveixen*". El fet és que, malgrat pertànyer a la llengua escrita i declarar-se una obra que vol ser "útil [...] al variat conjunt d'usuaris que té el nostre idioma", el DNV sols usa l'increment en *-ix*. En honor a la veritat, cal dir que la "Introducció", on es constata una redacció elaborada, en llengua i en idees, que es troba a faltar sovint en la resta del diccionari, sí que veiem usats *aquest*, l'increment *-eix* o paraules com *darrer*, *mot* o *conjuminar* que en sols les tres pàgines introductòries presenten, en quantitat, un ús similar

al que trobem en tot el diccionari sencer, amb milers de pàgines.

Ara bé, allà on la contradicció i el desgavell arriben al màxim és en l'ús de *per* i *per a* davant infinitiu ("Vinc *per* dir-te que ja ho he acabat"). Segons la *Gramàtica normativa valenciana*, la norma i la preferència és inequívoca (p. 204): "En la llengua literària també és general l'ús de *per* en tots aquells casos en què el subjecte té un caràcter agentiu i l'oració final fa referència a la intenció del mateix subjecte de realitzar una determinada acció: *Treballe per guanyar-me la vida*. ('perquè vull guanyar-me la vida') / *Estudia molt per aprovar tots els exàmens*. ('perquè vol aprovar tots els exàmens') / *Hem arribat molt prompte per poder dir-te adéu*. ('perquè volem dir-te adéu')". [...] Amb tot, en els casos com els anteriors també és acceptable l'ús de *per a* quan es vol destacar la idea de finalitat per damunt de la intencionalitat". Doncs en el DNV –que se suposa que pertany a la "llengua literària"– la norma sovint és l'excepció: en casos evidents d'intenció del subjecte agentiu s'hi utilitza *per a* i no *per*: *confabular* "Posar-se d'acord, dos o més persones, *per a* mamprendre algun pla [...]", en contradicció amb l'exemple de *acordar* accepció 3: "S'acordaren *per* anar d'excursió". Quina és la diferència? I, d'aquests casos, n'hi ha a cabassades i, per a inri, molts s'han fet copiant definicions que duien el correcte i preferible *per* segons la gramàtica de l'AVL: p. ex. *tractar* (*Gran diccionari de la llengua catalana* "Parlar amb algú *per* acordar o arranjar quelcom, *per* arribar a un resultat, a una decisió conjunta"; DNV: "Parlar amb algú *per a* acordar o arreglar (alguna cosa), *per a* arribar a un resultat o a una decisió conjunta". En canvi, el DNV recorre a *per* en una altra definició quasi idèntica: *parlamentar* "Dialogar o entrar en tractes *per* arribar a un acord o per solucionar un assumpte". Els acadèmics ens poden explicar el matís diferencial, ignot per a la resta de mortals?

Hem fet una comparació dins el mateix DNV de com tracta una mateixa expressió en les definicions, "(cosa) que

LA CONFUSIÓ DELS LÍMITS ENTRE ALLÒ QUE ÉS NORMATIU I ALLÒ QUE ÉS VIU I COL·LOQUIAL ESDEVÉ INSISTENT I MAL RESOLTA EN EL DNV

